

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Національна академія
медичних наук України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

5 квітня 2024 р.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

**My health,
my right**

Київ 2024

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Національна академія медичних наук України
ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.**

«МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

**5 квітня 2024 р.,
м. Київ**

Київ
НМУ імені О.О. Богомольця
2024

Відповідальні за випуск:

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Паламар Б.І.**

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Галієнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Іншакова Г.В.**

Моє здоров'я – моє право: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квіт. 2024 р. К. : НМУ, 2024. 97 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., який проводиться під гаслом «Моє здоров'я – моє право», висвітлено актуальні питання правових та етичних засад охорони здоров'я, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

Висновки.

1. Протягом 2013 - 2021 років санітарно-гігієнічною лабораторією ДУ «Київський міський ЦКПХ МОЗ» проводились дослідження полімерних матеріалів, які продемонстрували, що саме будівельні матеріали є одним з основних джерел забруднення повітря приміщень.

2. Кількість проведених досліджень останніми роками суттєво знизилась, що потребує розробки відповідних заходів для заохочення проведення досліджень з ініціативи виробників або постачальників.

3. Найбільша кількість відхилень за санітарно-хімічними показниками виявлена в пробах корпусних меблів; найчастіше виявлялись невідповідності по формальдегіду, запаху і фенолу.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ОБІЗНАНОСТІ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ХВОРОБ, СПРИЧИНЕНИХ НЕЗДОРОВИМ ХАРЧУВАННЯМ

Шевельова М. К., Велика Н. В.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна

У сучасному світі здоров'я населення стає предметом все більшої уваги, зокрема в контексті хвороб, що пов'язані з поведінковими факторами ризику, зокрема харчуванням. Надзвичайну актуальність у світі і в Україні набула проблема цукрового діабету, поширеність якого постійно зростає. За статистичними даними 10-го видання Diabetes Atlas Міжнародної діабетичної федерації станом на 2021 рік кількість людей з діабетом у віці від 20 до 79 років в Україні становила 2 млн 325 тис. в порівнянні зі статистикою МОЗ України за 2017 рік, кількість таких хворих налічувала майже 1 млн 300 тис. осіб. Аналітичні дослідження свідчать, що методика обліку в цих двох структурах відрізняється і дані можуть дещо відрізнитись, проте тенденція наявна. Підвищення рівня обізнаності населення щодо ризиків таких хвороб є важливим компонентом громадського здоров'я. Проте, не менш важливою є попередня оцінка рівня знань людей та дослідження джерел інформації, яку вони використовують.

Мета даного дослідження полягає в комплексній оцінці рівня інформованості населення щодо нездорового харчування та хвороб, які можуть бути ним спричинені, зокрема діабету, встановлення рівня знань про здорове харчування, а також кількісне вимірювання показника споживання їжі та його

аналіз. В рамках дослідження передбачений системний аналіз джерел інформації, які використовує населення для отримання знань, а також оцінка адекватності інформації, яку респонденти отримують від медичних фахівців щодо факторів ризику та методів профілактики хвороб, що спричинені нездоровим харчуванням.

Методологія дослідження передбачає розробку анкети з урахуванням сучасних технічних можливостей та наукових принципів. Анкетування включає структурований опитувальник, орієнтований на кількісний аналіз, що забезпечить систематичне та науково обгрунтоване збирання та обробку даних. Анкета, розроблена за допомогою програмного забезпечення KOBO ODK, доступна в онлайн-форматі за допомогою QR-коду та посилання. Крім того, доступний друкований варіант. Анкета складається з декількох блоків. Демографічний блок передбачає збір даних про вік, стать, рівень освіти, місце проживання (сільська/міська місцевість), а також масу тіла та зріст респондентів. Блок оцінки знань про хвороби, спричинені нездоровим харчуванням, включає послідовні питання щодо оцінки рівня знань про типи та причини діабету, симптоми та фактори ризику, а також профілактику та лікування цієї хвороби. Окремий блок присвячено дослідженню джерел інформації про діабет та здорове харчування. На завершення включено блок для розрахунку Індексу Споживання Їжі.

Етап збору даних включає анкетування різних соціальних та демографічних груп населення з урахуванням їхнього відсоткового співвідношення в загальній популяції для досягнення максимально наближеної репрезентативності вибірки. Важливим є охоплення різних категорій респондентів, зокрема медичних та немедичних працівників, осіб з різним рівнем освіти, різних вікових, професійних груп, мешканців сіл і міст. Рекомендується враховувати відсотковий склад кожної з цих категорій при відображенні їх у анкеті. Розповсюдження анкети через соціальні мережі, такі як Телеграм та Фейсбук, є найвдалішим та найпростішим способом досягнення максимального охоплення різних груп населення. У віддалених населених пунктах та громадах можливе застосування паперового варіанту анкет.

Аналіз результатів анкетування найкраще здійснювати з використанням програмного забезпечення MS Excel. Використання інструменту Power BI для візуалізації результатів та створення інформативних звітів дозволить створити інтерактивний дашборд з ключовими показниками, що дасть можливість зацікавленим сторонам швидко отримати інсайти з даних. Важливим елементом аналізу даних є порівняння результатів різних груп населення, а також дослідження взаємозв'язків між рівнем освіти та знаннями про діабет/нездорове харчування. Дослідження зв'язку між коефіцієнтом споживання їжі та індексом

маси тіла, що проводиться вперше, дозволить об'єктивно оцінити вплив харчових звичок на здоров'я.

Отримані результати є важливими при розробці програм та ініціатив, спрямованих на підвищення свідомого ставлення щодо ризиків виникнення хвороб, спричинених нездоровим харчуванням, а також на заохочення до впровадження звичок здорового способу життя, зокрема харчування, серед населення. Крім того, результати анкетування можна використовувати для написання грантових заявок для нових проєктів у сфері громадського здоров'я.

Зібрані дані можуть стати основою для визначення розповсюдженості поширених міфів та неправильних уявлень про харчування, а також є одним зі способів виявити слабкі місця у розумінні важливості здорового раціону. Це є передумовою для наступного етапу, а саме: розробки промоційних матеріалів та проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня знань населення про аліментарно-залежні захворювання, їх причини, профілактику. Результати анкетування можна використати для створення промоційних матеріалів у вигляді лифлетів або буклетів. Варто акцентувати увагу на важливості звернення до лікаря у разі будь-яких симптомів порушення здоров'я. Важливо забезпечити доступність та зрозумілість цих матеріалів для всіх груп населення, незалежно від рівня освіти. Результати анкети також можна використати як основу для розробки та проведення серії презентацій та тренінгів для населення з метою підвищення обізнаності про найпоширеніші хвороби, спричинені нездоровим харчуванням, та методи їх профілактики. Ці заходи можна реалізовувати в рамках різних медичних проєктів, в тому числі за підтримки міжнародних неурядових організацій, таких як «Лікарі Світу», що займаються підвищенням рівня обізнаності населення з медичних тем в різних куточках України.

Таким чином, дослідження рівня знань населення є важливим компонентом промоційної діяльності в сфері громадського здоров'я. Воно дозволяє виявити прогалини та орієнтувати промоційну активність на аспекти, які є найважливішими для здоров'я населення, а також адаптувати заходи з підвищення обізнаності населення до контексту та рівня вже наявних знань у населення.